

Szkoła Podstawowa
z Oddziałami Integracyjnymi nr 343
im. Matki Teresy z Kalkuty
02-777 Warszawa, ul. Kopcińskiego 7
tel./fax: 22 643-84-54
NIP: 951-13-54-011
SP343.021.79.2018.D

ZARZĄDZENIE NR 36 / 2018
DYREKTORA SZKOŁY PODSTAWOWEJ Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
NR 343 IM. MATKI TERESY Z KALKUTY W WARSZAWIE
z dnia 13 listopada 2018r.

w sprawie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018r. poz. 1675) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, zwany WSDZ, w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 343 im. Matki Teresy z Kalkuty, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia z mocą obowiązującą od 30 października 2018r..

§ 2

Traci moc zarządzenie nr 29/2015.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DYREKTOR SZKOŁY

mgr. Jolanta Kubalska

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 343 im. Matki Teresy z Kalkuty w Warszawie

Podstawa prawna

- Art. 47 ust.1 pkt 4 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2018r. poz. 996 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018r. poz. 1675)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017r. poz. 1591)

I. Założenia ogólne

1. **Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego, zwany WSDZ** obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.
2. WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę, która realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie.
3. Działania realizowane są w sposób spójny, zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.
4. **Adresatami** działań w zakresie doradztwa zawodowego są uczniowie, rodzice, nauczyciele.
5. **Realizatorami działań** są wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz inne osoby zatrudnione w szkole. Współpracują z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ. Program realizacji WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego w szkole, którzy są wyznaczeni przez dyrektora szkoły.
6. **Dyrektor:**
 - 1) odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
 - 2) współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ,

- 3) wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- 4) zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- 5) organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

7. Doradca zawodowy:

- 1) określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- 2) pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- 3) prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- 4) wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- 5) prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów,
- 6) systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym,
- 7) planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,
- 8) gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia,
- 9) organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- 10) współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym,
- 11) wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ,
- 12) gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym,
- 13) współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

8. Wychowawcy:

- 1) określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- 2) eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- 3) włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- 4) realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- 5) wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- 6) współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- 7) współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

9. Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- 1) określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,

- 2) eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- 3) współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- 4) przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- 5) prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,
- 6) organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze,
- 7) współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

10. Specjaliści:

- 1) określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- 2) włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- 3) współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- 4) włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- 5) współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

11. Wychowawcy świetlicy szkolnej:

- 1) włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej o treści z zakresu orientacji zawodowej,
- 2) rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów,
- 3) wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- 4) udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

12. Nauczyciel bibliotekarz:

- 1) współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- 2) opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- 3) włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

13. Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

- 1) współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- 2) udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- 3) organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

14. Cel do realizacji dla klas I – VI w ramach orientacji zawodowej:

- 1) zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań oraz uzdolnień.

15. Cel do realizacji dla klas VII – VIII w ramach doradztwa zawodowego:

1) wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku.

16. Cele, o których mowa wyżej, będą realizowane poprzez:

- 1) rozwijanie wiedzy uczniów na temat własnych zasobów i ograniczeń, potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, inspirowanie do dokonywania samooceny,
- 2) rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych przez uczniów,
- 3) rozwijanie wiedzy o rynku pracy i poznawanie zawodów przez uczniów,
- 4) rozwijanie wiedzy zawodoznawczej przez uczniów,
- 5) kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy przez uczniów,
- 6) rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych przez uczniów,
- 7) udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej, także w kontekście edukacji całościowej przez uczniów,
- 8) przygotowanie uczniów do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika,
- 9) rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie przez uczniów,
- 10) rozwijanie kompetencji kluczowych, w szczególności umiejętności uczenia się przez uczniów,
- 11) kształtowanie u uczniów postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- 12) redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

17. Zajęcia są prowadzone na I i II etapie edukacyjnym na:

- 1) obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w klasach I – VI związanych z realizacją treści programowych w ramach doradztwa zawodowego: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych,
- 2) obowiązkowych zajęciach z doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII w wymiarze 10 godzin lekcyjnych w roku szkolnym,
- 3) zajęciach z wychowawcą w klasach IV – VIII w wymiarze minimum 5 godzin lekcyjnych w roku szkolnym,
- 4) zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- 5) podczas innych działań realizowanych w szkole (projekty, konkursy) i poza nią (targi edukacyjne, wycieczki, festiwal zawodów).

18. Pozostałe działania skierowane do uczniów:

- 1) udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- 2) korzystanie z informatorów o zawodach,
- 3) spotkania z pracodawcami i absolwentami szkoły,
- 4) udział w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych,
- 5) prowadzenie projektów edukacyjnych,
- 6) prowadzenie kół zainteresowań,
- 7) organizacja konkursów zawodoznawczych,
- 8) wizyty zawodoznawcze i wycieczki do miejsc pracy,
- 9) udział w targach edukacyjnych,
- 10) umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na stronie internetowej szkoły,
- 11) indywidualne porady, konsultacje z doradcą,
- 12) organizowanie kącików zawodoznawczych,
- 13) udostępnianie materiałów multimedialnych,
- 14) wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania i teczek „portfolio”.

19. Propozycje działań skierowanych do rodziców:

- 1) systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- 2) organizowanie spotkań doradczych,
- 3) udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- 4) informowanie o targach edukacyjnych i dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych,
- 5) włączanie rodziców w szkolne działania.

20. Propozycje działań skierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- 1) uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- 2) umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- 3) organizowanie lekcji otwartych,
- 4) inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- 5) wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

II. Klasy I – III

1. Cele szczegółowe:

- 1) rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka,
- 2) redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej,
- 3) kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych,
- 4) pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień,
- 5) rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I – III

1) Poznanie siebie

Uczeń:

opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,

wskazuje treści, których lubi się uczyć,

wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić

planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,

próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

3. Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach 1 - 3 wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej i są spójne z treściami realizowanego na tym etapie edukacyjnym programu:

1) w zakresie fizycznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

a) świadomość zdrowotną w zakresie higieny, pielęgnacji ciała, odżywiania się i trybu życia;

b) umiejętność wykorzystania własnej aktywności ruchowej w różnych sferach działalności człowieka: zdrowotnej, sportowej, obronnej, rekreacyjnej i artystycznej;

c) umiejętność organizacji bezpiecznych zabaw i gier ruchowych.

2) w zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

a) umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich;

b) umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób; potrzebę tworzenia relacji;

c) świadomość przeżywanych emocji i umiejętność panowania nad nimi oraz wyrażania ich w sposób umożliwiający współdziałanie w grupie oraz adaptację w nowej grupie;

3) w zakresie społecznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

a) umiejętność nazywania poznanych wartości, oceny postępowania innych ludzi, odwoływania się w ocenie do przyjętych zasad i wartości;

b) potrzebę i umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech;

c) umiejętność przyjmowania konsekwencji swojego postępowania;

- d) umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii;
 - e) umiejętność samodzielnego wyrażania swoich oczekiwań i potrzeb społecznych;
 - f) umiejętność samodzielnej organizacji czasu przeznaczonego na odpoczynek indywidualny i w grupie;
 - g) umiejętność dbania o bezpieczeństwo własne i innych uczestników grupy, w tym bezpieczeństwo związane z komunikacją za pomocą nowych technologii oraz bezpieczeństwo uczestnictwa w ruchu drogowym;
- 4) w zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:
- a) potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia,
 - b) umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań,
 - c) umiejętność stawiania pytań, dostrzegania problemów, zbierania informacji potrzebnych do ich rozwiązania, planowania i organizacji działania, a także rozwiązywania problemów,
 - d) umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, wykonywania eksperymentów i doświadczeń, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń,
 - e) umiejętność uczestnictwa w kulturze oraz wyrażania swych spostrzeżeń i przeżyć za pomocą plastycznych, muzycznych i technicznych środków wyrazu, a także przy użyciu nowoczesnych technologii,
 - f) umiejętność samodzielnej eksploracji świata, rozwiązywania problemów i stosowania nabytych umiejętności w nowych sytuacjach życiowych.

4. W ramach orientacji zawodowej wskazane jest zrealizowanie zajęć na podstawie przykładowych programów orientacji zawodowej dla klas

I - III szkoły podstawowej z proponowanymi tematami:

- *Brawo ja! Prezentacja własnych talentów*
- *Zawód moich rodziców*
- *Lubię to – każdy ma swoje zainteresowania*
- *Fryderyk Chopin – jak rozwijają się zainteresowania*
- *Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły*
- *Dzisiejszy Jaś – Kim będzie jako Jan?*
- *Zawody na celowniku*
- *Trofea zawodowe – poznajemy zawody ludzi, których poznaliśmy w ...*
- *Po co się uczyć?*

III. Klasy IV – VI

1. Cele szczegółowe:

- 1) rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
- 2) rozwijanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień,
- 3) rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
- 4) rozwijanie wiedzy zawodoznawcze,
- 5) rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
- 6) rozwijanie kompetencji kluczowych, w tym umiejętności uczenia się,
- 7) kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- 8) redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

2. Treści programowe z zakresu orientacji zawodowej dla klas IV - VI

1) **Poznawanie własnych zasobów**

Uczeń:

określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2) **Świat zawodów i rynek pracy**

Uczeń:

wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,

wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny, wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć, samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych

Uczeń:

opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych, planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu, próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

3. Wskazana jest realizacja zadań w zakresie orientacji zawodowej w ramach lekcji z wychowawcą:

- *Dzień kreatywnych pasjonatów*
- *Wybieram ten zawód, bo...*
- *Jak oszczędzić pierwszy milion?*
- *Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?*
- *Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się*
- *Umiejętności – od przeszłości do przyszłości*
- *Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe*
- *Gotowi? Trzy, dwa, jeden, SMART!*
- *Po co mi ta praca?*

IV. Klasy VII - VIII

1. Cele szczegółowe:

- 1) rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień,
- 2) rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,

- 3) rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
- 4) rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych,
- 5) kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy,
- 6) rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych,
- 7) kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej,
- 8) rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy,
- 9) przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika,
- 10) rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją,
- 11) rozwijanie kompetencji kluczowych, w tym umiejętności uczenia się,
- 12) kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- 13) redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1) Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,

rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),

dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł,

rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych,

rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,

określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,

określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,
porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy,
uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy,
wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,
dokonuje autoprezentacji.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów,
charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej,
określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych

Uczeń:

dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby,
identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnozawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy,
planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

3. Tematyka zajęć w klasie VII:

- 1) Zainteresowania
- 2) Cechy charakteru

- 3) Umiejętności
- 4) Wartości
- 5) Wiedza
- 6) Warunki indywidualne
- 7) Rynek pracy
- 8) Zawody
- 9) Kształcenie
- 10) Sukcesy i porażki

4. Tematyka zajęć w klasie VIII:

- 1) Pomysł na siebie
- 2) Cele
- 3) Plan działania
- 4) Poszukiwanie pracy
- 5) Podjęcie pracy
- 6) Nowa wizja kariery
- 7) Co może wzmocnić moje szanse na rynku pracy? Ocena własnych mocnych i słabych stron
- 8) System szkolnictwa w Polsce
- 9) Jak analizować oferty szkół ponadpodstawowych?
- 10) Jak Cię widzą, tak... Cię zatrudnią – o pułapkach autoprezentacji

5. Zajęcia z wychowawcą:

- 1) Klasa VII – Ja w moich oczach;
- 2) Klasa VIII – Marzenia do spełnienia.

V. Stosowane metody pracy:

- 1) w poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:
 - a) konsultacje i porady indywidualne,
 - b) diagnoza zainteresowań, mocnych stron;
- 2) w poradnictwie grupowym stosowane metody w pracy doradczej to m.in.:
 - a) burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
 - b) metody testowe jak np. ankiety,
 - c) metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
 - d) metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
 - e) treningi umiejętności społecznych,
 - f) gry symulacyjne i zabawy,
 - g) zajęcia plastyczne.

VI. Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań:

- 1) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 18 i 19 w Warszawie,
- 2) Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno- Społecznych i Szkoleń w Warszawie,
- 3) Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie,
- 4) Centrum Kształcenia Praktycznego, ul. Mińska 1/5 w Warszawie,
- 5) Publiczna Biblioteka w Warszawie Ursynów i biblioteki pedagogiczne,
- 6) Urząd Pracy w Warszawie,
- 7) pracodawcy, przedsiębiorcy,
- 8) organizacje pozarządowe,
- 9) ośrodki kultury,
- 10) szkoły ponadpodstawowe,
- 11) urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy,
- 12) cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze,

13) Organ prowadzący dla Dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy i Mazowieckie Kuratorium Oświaty.

VII. Przykłady działań placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

1) poradnie psychologiczno-pedagogiczne:

- a) diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów,
- b) udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery,
- c) prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego,
- d) konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych,
- e) prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych,
- f) tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

2) ośrodki doskonalenia nauczycieli:

- a) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- b) tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- c) przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

3) biblioteki:

- a) udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego,
- b) wspieranie nauczycieli bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych,
- c) gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego,
- d) współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

4) szkoły ponadpodstawowe:

- a) udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.,
- b) prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów,
- c) organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, szczególnie dla klas VII i VIII,
- d) organizowanie dni otwartych dla uczniów klas VII i VIII.

5) centra kształcenia praktycznego:

- a) organizowanie dla uczniów lekcji zawodoznawczych,
- b) współorganizowanie konkursów zawodoznawczych,
- c) organizowanie dla uczniów zajęć rozwijających ich zainteresowania i pasje,
- d) współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym,
- e) informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych.

6) urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy:

- a) informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy,
- b) przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników,
- c) udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych,
- d) współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego,
- e) udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy,
- f) współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

7) cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- a) udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle,
- b) wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu),
- c) organizowanie konkursów zawodoznawczych dla dzieci i młodzieży.

8) pracodawcy:

- a) współorganizowanie konkursów zawodoznawczych,
- b) aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- c) organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych,
- d) przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy,
- e) sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

9) kuratoria oświaty:

- a) tworzenie sieci doradców zawodowych,
- b) pracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego,
- c) powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

10) Ośrodek Rozwoju Edukacji:

- a) organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego,
- b) przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego,
- c) opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby),
- d) prowadzenie platformy Moodle z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

11) organizacje pozarządowe:

- a) propagowanie idei wolontariatu,
- b) umożliwianie uczniom doświadczenia pracy,
- c) realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

VIII. Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ – dla uczniów:

- 1) nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,

- 2) potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasy VII-VIII),
- 3) poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII-VIII),
- 4) poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII-VIII),
- 5) uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII-VIII),
- 6) określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII-VIII).

IX. Monitorowanie i ewaluacja WSDZ:

- 1) rozmowy z rodzicami oraz z uczniami,
- 2) ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (np. ankiety dla pracodawców),
- 3) sprawozdania z pracy doradcy zawodowego/osoby realizującej orientację zawodową,
- 4) bieżące wypełnianie przez wychowawców i nauczycieli ankiet z przeprowadzonych działań w klasach IV-VI,
- 5) ocena zajęć prowadzonych w klasach VII-VIII z doradztwa zawodowego,
- 6) analiza realizacji zaplanowanych działań – karta ewaluacji.